

Marie Kirstine Hansen

Under Korset

Erindringer

Kbh
1884

Tillykke med din eBog

Du har modtaget en eBog via **Det Kongelige Biblioteks EOD-service**.

Vi håber, du vil finde den både nyttig og let at anvende. eBogen er leveret til dig som en søgbar PDF-fil, og det giver dig nogle særlige anvendelses-muligheder.

Hvordan du bruger eBogen

Læse på din skærm

Du kan åbne og læse eBogen via din almindelige PDF-reader, der ligeledes giver dig mulighed for at bladere mellem siderne og zoome i teksten.

Udskrive på din printer

Du kan skrive hele – eller enkelte sider af - eBogen ud på din egen printer.

Gemme på din computer

Du kan let gemme eBogen på din private computer, USB-nøgle eller diskette.

Søge tekst

Du kan søge efter ord, dele af ord eller hele sætninger, i eBogen ved at bruge PDF-Reader'ens indbyggede søgefacilitet. Denne finder du ved at klikke på ikonet "Search" , eller trykke på tastaturknapperne [Ctrl+f].

Kopiere og genbruge tekst

Du kan kopiere tekst fra eBogen ved at klikke på ikonet "Select toolbar" , indramme den tekst, du ønsker kopieret og trykke på tastaturknapperne [Ctrl+c]. Du indsætter teksten, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Kopiere og genbruge billeder

Du kan kopiere billeder fra eBogen ved at klikke på ikonet "Snapshot Tool" og indramme billedet, du ønsker kopieret. Du indsætter billedet, hvor du ønsker det, ved at klikke [Ctrl+v].

Betingelser for brug

Bruger du eBøger fra Det Kongelige Biblioteks EOD-service accepterer du samtidig de betingelser, der knytter sig til brugen af disse pdf-filer. Den vigtigste af disse betingelser er, at du kun må anvende eBøgerne til personlig ikke-kommerciel brug.

Læs alle betingelserne på <http://books2ebooks.eu/odm/html/kb/da/agb.html>

44-21-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130017626400

Under Korset.

Erindringer,

fortalte af

Marie Kirstine Hansen,

Gammelhøje.

Kjøbenhavn.

Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark.
(Nefhesda).

Jr. Bagges Bogtrykkeri.

1884.

Jeg er født i Øster=Sneede Sogn den 2den Mai 1862 og blev Søndagen den 4de Mai samme Aar ved den hellige Daab indlemmet i Jesu Kristi Kirke. Mine Forældre hørte til de saakaldte „Opvakte“, eller, som de ogsaa kaldes „de Stærke i Øster=Sneede“. Min Fader havde vantro Forældre, som døde, medens han endnu var ung; han kom da ud at tjene, voksede op uden Gudsfrugt blandt vantro Mennesker, og levede et tankeløst og letjindigt Liv ligesom andre verdslige Mennesker indtil sit 25de Aar, da han gjorde Bekjendtskab med de Opvakte og kom til at tjene her i Øster=Sneede, og fra den Tid regnedes han med til de Opvakte. Min Moder havde ogsaa vantro Forældre, som dog, efter hvad hun har fortalt os, bleve opvakte i hendes tidligste Barndom i den Tid, da der var saa megen Strid om, hvad for Bøger Børnene skulde lære i Skolen, og hun blev da opdragen hjemme hos sine Forældre indtil hun var i sit 22de Aar, da blev hun gift med hendes første Mand, som døde et Par Aar efter, og hun var da Enke med to smaa Børn. Ikke længe derefter blev hun gift med min Fader, med hvem hun havde seks Børn, af hvilke den ældste allerede for mange Aar siden er hensovet. Da det ene af hendes

første Mands Børn ogsaa er død, ere vi nu jeks tilbage. Jeg blev altsaa opdragen blandt disse Folk, og havde intet Bekjendtskab med Nogen, som ikke hørte til dette Samfund, da saadant ikke taaltes, uden at man blev udeluft af Samfundet. Jeg blev ogsaa saa vant til denne Opdragelses-Maaade, saa jeg troede, det var Synd at have Omgang med Nogen udenfor Partiet, Jeg kalder det nu et Parti, og før kaldte jeg det et Samfund; jeg tror ogsaa, at i de første „Opvæktes“ Tid var der Alvor i deres Kristendom, men efter hvad min Moder har fortalt mig om deres Samtale, naar de kom sammen, frygter jeg dog for, at de bleve staaende ved Opvækkelsen og kom ikke ret til at trænge ind i Naaden, som os tilbydes for Jesu Kristi Skyld, og at de fleste saaledes blot vare opvakte, som de kaldes, men ikke virkelig omvendte, og naar et Menneske saaledes bliver staaende ved Opvækkelsen, faar sin Synd og Afsmagt at se, og ikke tillige kommer til at hvile i Troen paa alle sine Synders Forladelse for Jesu Skyld, saa maa et saadant Menneske enten fortvivle eller ogsaa igjen falde i Søvn; thi det kan umulig blive staaende ved det samme, men vi maa enten gaa frem eller tilbage. Jeg kalder det ogsaa nu et Parti, fordi det er ojsynligt, at det Samfundsliv, der mulig engang har været iblandt dem, nu skilles og splittes ad, og at Livet uddør.

Jeg vilde saa gjerne fortælle Læseren lidt om, hvor forunderlig Gud har ført mig paa min korte Livsvandring — jeg er jo endnu ung — og hvilke Midler han har brugt til min Omvendelse og til at føre mig til Troen paa min hjære Frelser, hvorom der er saa liden Tale imellem de „Opvakte“. Medens jeg endnu var

ganske lille, havde jeg med Guds Ord at gjøre, og lige fra jeg begyndte at læse, har jeg altid haft stor Lyst til at læse, og bejnderligt nok var det: alle de haardeste og skarpeste Skrifter vare mig ikke for haarde, og jeg fandt allermest Behag i at læse i saadanne Bøger, hvor der stod rigtig meget om Helvede og Helvedes evige og forfærdelige Pine, om hvorledes de Fordømte til evig Tid skulde raabe og skrige uden Ophør, jamre og flage over deres elendige Liv, som de have levet paa Jorden, og forbande deres Fødselsdag og saadant mere. Den Salme af Brorson: „I sikre Folk paa Jorden“ o. s. v. holdt jeg meget af at læse, og mens jeg var saa lille, at jeg endnu ikke kunde sige Ordene rigtig, gif jeg og stammede især paa det 7de og 8de Vers af Salmen: „Hører dog, I fristne Lande“, og det var ligesom et Tegn til, at jeg skulde gennemgaa meget, og at jeg derfor skulde vænnes til det haarde fra min Barndom af. Jeg havde ogsaa en meget ond Natur og et meget heftigt Sind, som ikke var saa let at saa bøjet; det kunde jeg ikke selv, derfor maatte Gud komme mig til Hjælp med Riset og med sin faderlige Tugt forhindre mig i at synde. Jeg ser nu tydelig, at Gud og Djævelen fra min tidligste Barndom af har stridt om mig. O Gud, jeg takker Dig af Hjertet, fordi Du har sejret, o hold fast ved mig indtil Enden! En Dag havde jeg været slem imod min lille Broder, som var et Par Aar yngre end jeg og ganske lille; jeg havde voldt, at han faldt om paa Gulvet, da saa jeg til min store Forsærdelse ligesom et Menneskeansigt langt oven over mig og lige for mig som jeg stod; jeg var jo aldeles vis paa, at det var Gud, som var vred paa mig, fordi jeg havde gjort min Broder Fortræd, jeg saa ham

med sit Blik fæstet saa skarpt paa mig, at jeg i flere Aar derefter med Forsærdelse tænkte paa dette alvorlige Djæfsk. En anden Gang blev jeg straffet, fordi jeg var ullydig, og jeg var da saa haard og ubevæget i Begyndelsen, at jeg ikke fældede en Taare, hvor meget de end slog mig; det var Djævelen, der ligesom forhærdede mig i dette Djæblif, da var jeg vel henved tre Aar. Saaledes viste sig min onde Natur meget tidlig hos mig, men det viste sig dog ogsaa, at Guds Aand havde med mig at gjøre og arbejdede paa mig; thi en Dag, da en af mine Søstre var uartig, tog jeg hende i Armen, viste hende vor tornekroneede Frelshers Billede, der hang paa Væggen, og sagde disse Ord: „Se, se, Jesus græder.“

Da jeg var seks Aar, døde min Søster, den ældste af min Faders Born, som før er omtalt. Dette var et stort Savn for mig, ja det forekom mig saa svært, som kunde jeg aldrig mere blive glad i denne Verden, thi hun var mig den kjæreste af alle mine Søskende, elskede sin Herre og Frelser og er sikkert indgaaet til den evige Glæde i Himmelen. Fra den Tid af kan jeg huske, at jeg begyndte at bede til Gud med egne Ord. Ikke længe derefter blev jeg haardt prøvet derved, at mine Djele bleve saa daarlige, tilsidst bleve de helt tilluffede, og jeg kunde slet ikke se, og jeg led megen Smerte, i dem; dette var, da jeg var syv Aar, og skulde have været i Skole. Et halvt Aar var jeg ganske blind og følte allerede da, hvor svært det er at sige: Eftre Herrens Willie! naar han lægger Korset paa; dertil kom, at jeg nu slet ikke kunde læse, hvad jeg havde saa stor Lust til. Dette gjorde Gud uden Tvivl for at drage mig nærmere til sig. Imidlertid fik jeg, efter at have lidt meget og forjagt mange

Lægemidler, igjen mit Syn, dog saaledes, at det var meget svækket, og jeg blev meget nærsynet, dog kunde jeg nu igjen læse, hvilket var mig en stor Glæde. Da jeg nu var otte Aar, kom jeg i Skole; jeg havde da allerede lært min Lærebog udenad flere Gange — det var Pontoppidans Forklaring — og kunde saaledes godt læse baade indenad og udenad. Førend jeg blev blind, havde jeg lært mange Salmer udenad, som jeg, medens jeg var blind, fordrev Tiden med at læse og synge. I Skolen havde jeg Anledning til at lære mere, og jeg fik jo Guds Ord nok at høre; jeg lærte ogsaa meget, men det var mig ikke rigtig om at gjøre at anvende det paa den rette Maade, det var mig mere en Forstandssag end en Hjertesag, og jeg var stolt af at kunne mine Bøger godt, skjøndt ogsaa dengang Guds Aand arbejdede paa at overbevise mig om, at det var Synd at søge sin egen Ære. Fordi jeg søgte min egen Ære mere end Guds Ære, derfor tror jeg, at Gud har givet mig saa ringe Tale-gaver, thi jeg kan ikke vel udsige min Mening saaledes som jeg kan beskrive den. I Skolen kunde jeg ikke svare meget, naar vor Skolemester katekiserede med os, jeg havde ringe Evner til at fatte noget i en Hast, saa det varede altfor længe, inden jeg kunde saa svaret, skjøndt det var ikke saa, at jeg ikke overvejede, hvad jeg lærte, det gjorde jeg fra lille af, endog da jeg kun kunde gjøre mig lidet Begreb derom, og jeg kan huske, at jeg gjorde mig forunderlige barnagtige Tanter om Guds Ord, naar jeg ikke forstod det, og ofte spurgte jeg om den rette Mening af dette og hint. Til min timelige Gjerning har jeg altid havt ringe Gaver, og jeg anser det for en særdeles Guds Naade imod mig, at han ikke har givet mig de store

Gaver, thi jeg vilde jo vistnok have misbrugt dem. Meget sørgede jeg, da jeg var en halv Snes Aar, fordi jeg syntes, jeg kunde ikke se, hvordan det skulde gaa mig i Tiden, fordi jeg havde ringere Gaver og Forstand end de Fleste, og dengang vilde jeg jo se, førend jeg kunde „tro“, at Gud kunde og vilde hjælpe mig igjennem; jeg vilde sørge mig igjennem Verden og tænkte da: kunde det endda gaa mig nogenlunde paa timelig Vis, da kunde jeg sagtens blive salig, det forekom mig altfor let, men Gud viste mig noget andet. Da jeg var i mit ellefte Aar, bleve mine Djne atter daarlige og igjen ganske tilfukkede, saa jeg et halvt Aar maatte blive hjemme fra Skolen, en lang Tid for mig. Jeg fik igjen mit Syn, men mine Djne vedblev at være meget svage; jeg kom igjen i Skolen, som jeg længtes saa meget efter, men endnu var jeg ikke ret omvendt, derfor skulde jeg prøve mere, det forrige var dog kun legemlige Lidelser, nu kom aandelige. En Gang, da vi skulde skrive Eksamens Skrift, og jeg helst vilde skrive min hjemme — nogle skrev hjemme, nogle i Skolen — havde vi intet Blæk hjemme, og jeg tog da lidt af Blækket i Skolen; det var nu egentlig ikke min Hensigt at stjæle, men fordi vi intet havde hjemme, tog jeg lidt at skrive med. I Begyndelsen ansaa jeg det ikke for Synd og tænkte ikke noget ved det, og da min Fader hjemme spurgte mig, hvor jeg havde faaet det, og jeg svarede, at i Skolen havde jeg taget det, og han da sagde: Se til, at du gjør det aldrig mere, da tænkte jeg ved mig selv: Na, det kunde endda ske, at jeg kunde gjøre det igjen, det kan da ikke gjøre noget. Men jeg gjorde det ikke oftere og behøvede heller ikke mere nogen saadan Formaning; thi ikke længe

derefter vaagnede min Samvittighed op, og baade dette og meget Andet, som i Menneskers Dine maaske synes ringere end dette, kvælede min Samvittighed, saa jeg havde en saa forfærdelig Uro og Samvittighedsnag, at det pinte mig uafsladelig baade Nat og Dag; om Dagen stod det altid for mig, og om Natten drømte jeg derom, og hver Aften, jeg gik til Sengs, lagde jeg mig til at sove med denne Tanke: dersom du nu dør i Nat, vaagner du virkelig i Helvede. Jeg var den Gang 12—13 Aar. I denne forfærdelige Tilstand gik jeg næsten i tre Aar og kunde ikke aabenbare det for noget eneste Menneske, ikke engang for min Moder, hvem jeg dog syntes, jeg bedst kunde have sagt det til. Djævelen kunde saaledes ligesom binde Munden paa mig og holde mig fangen i sin Strikke, at det var mig umuligt at sige et Ord derom, skjøndt jeg ønskede saa ofte: Alt, gid dog Hogen vidste det! Dertil bidrog vel ogsaa, at jeg altid har været meget undselig ved at tale med Hogen. I Skolen tænkte jeg ofte: O, gid dog min kjære Skolemester vidste det, med hvem jeg saa ofte taler og kan dog ikke saa det sagt. Jeg syntes ofte, at om Børnene vilde have kaldt mig en Tyv, saa vilde jeg have været glad ved det, thi det syntes jeg, at jeg havde fortjent at blive kaldt. Jeg kan huske en Dag, jeg var i Skole, da var det stærkt Tordenvejr, og saadanne Tider var jeg altid saa forfærdet. Den Dag læste vi just i Skolen i Johannes Aabenbaring, der hvor der handles om Verdens Ende og den yderste Dom, og medens der blev læst derom, tordnede og lignede det saa forfærdeligt, som det syntes, lige over Skolen saa mange Gange, at vi ikke vidste, hvad Øjeblik det vilde slaa ned og tænde Ild

i Skolen eller ihjelslaa os, og jeg sad da med den Tanke: saasandt det nu slaar ned og dræber dig, saa ligger du i Helvede; derom havde jeg ingen Tvivl og kunde endda ikke aabne mit Hjerte for min kjære Skolelærer, hvem jeg sad næsten tæt ved, og som jeg dog elskede saa inderlig. Skulde man ikke højlig forundre sig over, at jeg ikke fik talt med ham derom, da min Angest var saa stor? Da Forsærdelsen var paa det højeste, lovede jeg Gud, at saasandt han vilde skaane mit Liv og fri mig fra Døden og Helvede denne Gang, da vilde jeg tale med min Moder derom, naar jeg kom hjem, og ikke længere gaa ene med denne Hemmelighed. Men da Tordenvejret var gaaet over, og jeg kom hjem, da var det ligesom før, jeg kunde ikke sige det, og min Uro blev nu større, fordi jeg havde gjort Gud dette Lofte og holdt det dog ikke. Min Angest i den Tid lader sig ikke beskrive, jeg frygtede, naar Vinden rørte sig, at det skulde blive Storm, og naar Skyerne begyndte at trække op, frygtede jeg for Tordenvejr, ja for hvert Blad, der rørte sig, frygtede jeg, og altid frygtede jeg for Døden og Guds Dom. De Ord i Brorsons Salme: „Blæser kun den jagte Vind, Brujer det dog i mit Sind, Ret som Verden vilde falde Og mig straks for Dømmen kalde“ (3die Vers af Salmen: O hvad er min sjændig Glæde) syntes jeg passede lige paa min Tilstand, og ligeledes hele 4de Vers. Skjøndt jeg undertiden havde det noget bedre, thi ellers kunde jeg jo ikke have udholdt det, havde jeg i al denne Tid dog aldrig den rette Fred, men gif med en bestandig Uro og en nagende Samvittighed, og jeg følte allerede dengang, hvad der vil blive det haardeste i Helvede, og hvad det egentlig er, som gjør Helvede

til et Helvede, nemlig at være forladt af Gud, at have Gud til Fjende, at have en saadan urolig Samvittighed, som i den hellige Skrift kaldes „en uødelig Dnm“. Hvor mangfoldige Gange tænkte jeg da ikke paa de slemme letsindige Tanter, jeg før havde gjort mig, at jeg kunde let blive jalig! Nu saa jeg, at det gif ikke saa let, og jeg tænkte da forvist, at Gud tilstedte Satan saaledes at plage mig, fordi jeg havde tænkt saaledes; nu tænkte jeg ofte: havde jeg blot Fred med Gud, da hjalp han mig nok igjennem denne Verden, thi han har jo lovet, at han vil hjælpe sine Børn. Mærkværdigt nok var det, at da jeg gif og sørgede over, hvordan det skulde gaa mig paa timelig Vis, da stod altid det Sprog for mig: „Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, og alle disse Ting skulde tillægges Eder“, men jeg vilde absolut have det omvendt, først søge det Timelige og se, at det kunde gaa mig godt her, saa vilde jeg dernæst ogsaa blive jalig, men dette var jo tvertimod Guds Ord. Dette Bibelsprog er det første, som jeg kan huske der stod klart for mig fra lille af; dernæst dette: „Hvo som skammer sig ved mig og mine Ord . . .“ og det følte jeg, at jeg gjorde, og jeg sørgede derover. Men jeg maa nu tale om den Tid, jeg bar paa en urolig Samvittighed. I denne elendige Tilstand, som jeg længe havde været i, blev jeg konfirmeret, og gif første Gang til Herrens Bord (!). Det vilde blive for vidtloftig at beskrive, hvor ofte jeg i denne Tid satte mig for, at jeg vilde sige det til min Moder, iær nu ved min Konfirmation, og jeg fik det dog ikke sagt. Al, alle vore Forsætter hjælpe kuns lidet, ja slet intet, naar vi ikke have Gud til at hjælpe os at fuldføre dem. Det nytter intet,

at vi sætte os for, at nu ville vi kæmpe og stride imod Synden, naar vi ikke først have iført os Jesu Kraft, hvormed vi ene og alene kunne overvinde Synden, det har jeg erfaret i lang Tid, ogsaa nu tiden jeg blev fri for denne Byrde, thi jeg var ikke dermed fri for al Syndens Byrde, nej „Jeg stridede og kæmpede For at en Helgen blive, Men Synden overmestrede, Jeg tabt mig maatte give“, og jeg erfarede da tilfulde, at „vor egen Magt er intet værd, vi ere snart overvundne.“ Af hør det, alle I Kjære, som gaa og sørge over Eders timelige Udkomme eller fuffe og trælle under Syndens Byrde, „læg dog alt paa Jesus, trætte Sjæl, Siig ej halv din Smerte, siig den hel“, han vil forbarme sig over Eder, thi han har sagt: „Kommer hid til mig, alle I, som arbejde og ere besværede, jeg vil give Eder Hvile“, ja en fuldkommen Hvile vil han give, men kom idag, medens det er Naadens Tid og Salighedens Dag, thi han har ikke lovet, at Naadens Tid skal ogsaa vedvare til i Morgen. Jeg har læst og hørt om En og Anden, som havde sat sig for at omvende sig i Morgen, men som døde inden Morgen kom og saa gif evig fortabt, fordi han ikke adlød det Guds Ord, som, advarende mod Dødsfættelse, siger: „Idag, naar I høre hans Røst, da forhærder ikke Eders Hjerter“, „Nu er den behagelige Tid, nu er Frelsens Dag“. Desuden er det ikke viist, at Noget kan omvende sig i Morgen, om han ogsaa levede til i Morgen; thi Omvendelsen er Guds og ikke vor egen Gjerning, og kalder Gud os idag til Omvendelse, og vi ikke adlyde ham, da er det ikke viist, at han kalder igjen i Morgen; ligesom vi ikke kunne tro vore Synders Forladelse, uden Gud giver os Naade dertil, — thi Troen er en Guds

Gave, — saa kunne vi heller ikke angre og fortryde vore Synder ret, uden Gud selv ved sin Helligaand virker Anger og Fortrydelse over Synden i vort Hjerte, thi det er altjammen Guds Gjerning. Og heri fare mange vild, at de mene, at de kunne omvende sig, naar de selv ville, og den samme Tanke har jeg selv havt, men det er en farlig Tanke fra Satan selv, hvormed han vil dysse Menneskers Samvittighed i Sovn, og sige dem, at det har ingen Hast med Omvendelsen. Men fjære Venner, I som læse dette, skynd Eder til den indevre Port idag, og opfæt det ikke længere. Jeg har siden min Omvendelse mangfoldige Gange forundret mig over, at jeg dog saa længe kunde lade Jesus bede og tigge mig om at saa Lov til at rense mit arme Hjerte, saa han kunde saa sin Bolig deri, og dog kjendte jeg Salmons Ord: „Al, skulde du dig dertil lade tigge, Det gjælder jo din egen Sjæles Liv, Det er saa haardt i Helvede at ligge, Det gjør saa godt at tage Himlens Liv. Al, hvilken evig Fryd du fik, Om du begyndte nu, i dette Øjeblik!“ Ja, hør idag dette Raad fra en Jesu Brud, som i sin uomvendte Tilstand forsøgte mangt og meget, men som aldrig fandt Fred eller Ro før hun kom til at hvile ved hendes Frelseres Bryst, og som nu ikke vilde bortgive denne salige Fred og Glæde, som hun der har fundet, for al Verdens Guds og Guld, Pragt og Herlighed, thi hvad er det altjammen mod en rolig Samvittighed? Ja, jeg har prøvet begge Dele, og det i høj Grad, baade at have Samvittighedsnag og at have en himmelsk Fred og Glæde, baade at være haardt anfægtet og ligesom i Helvede, og dernæst atter ligesom at være i Himlen og der at høre de salige Sjæle at synge Lammets Sang, derfor er det

min daglige og inderlige Længsel og Bøn, at jeg snart maatte blive færdig med mit Dags Arbejde, saa jeg maatte komme hjem at se og beskue min Frelser, hvem jeg tror paa og længes efter. Men hvor kan jeg tillige mærke, at Satan gjør al sin Flid og bruger baade Magt og List for at faa mig til at falde fra igjen, blive lunken og verdslig findet, sørge over det Jordiske, eller paa andre Maader faa mig til at tabe Troen og falde fra igjen. Derfor, kjære Guds Børn, lader os vaage og bede, stride og kæmpe og ikke blive trætte paa Halvvejen, holde fast ved det, vi have, at Ingen skal tage vor Krone. Intet har saaledes forstræffet mig, som naar jeg tænkte paa, at Guds Børn kunne igjen falde fra og fornægte Troen, navnlig har jeg med Forstræffelse tænkt paa de Ord i Brorsons Evangeli: „Hvor ligger mangen evig fangen, som paa Vejen var“. Det veed vi jo, at et Menneske, som engang har været oplyst, og som har smagt Guds gode Ord og den tilkommende Verdens Kræfter, og saa igjen falder fra, har en langt haardere Dom at vente end den, som aldrig har sat Foden paa den trange Vej; thi det Menneske bliver langt mere forhærdet end han var før sin Omvendelse, efter Jesu Ord, at Djævelen tager syv andre Mænd med sig og farer tilligemed dem ind i et saadant Menneske. Jeg veed, at det vilde blive grueligt, dersom jeg igjen skulde falde fra, nu da Gud har oplyst mig saa meget som han har og ladet mig smage sin himmelske Trøst i saa fuldt Maal; derfor kan jeg ikke lade være at sige til alle Guds Børn: Lader os vogte os for Lunkenhed og Naarvaagenhed, som er Begyndelsen til Frafald. Læs de Salmer i Bror-

sons Salmehog, som handle om Kristi Efterfølgelse og Verdens Fornægtelse.

Jeg vender nu tilbage til min Konfirmation og Tiden nærmest efter. Da jeg første Gang gik til Alters, fulgtes jeg med mine Forældre, og jeg tænkte da som før: O gid min Moder vidste, hvad Nød jeg er i. Jeg tænkte: Naar vi gaa paa Vejen til Kirken, saa vil jeg sige hende det, men vi kom til at tale sammen med Andre, og jeg fik det ikke sagt. Endnu tænkte jeg: Naar vi komme i Kirken, mon jeg saa ikke kan? Men af nej, det var aldeles ubelejligt, jeg havde biet for længe. Sa er det ikke saa, at den samme Røst, som jagde til mig: Det kan vente til Dagen kommer, da du skal til Alters, og atter: Det kan vente til paa Vejen, og endnu atter: I Kirken kan der gives Tid og Lejlighed, den samme Røst er det, som siger: Du kan omvende Dig i Morgen, du kan bide lidt, det har ingen Hast. Og denne Røst er uden Tvivl fra den lede Satan; derfor kan det ikke noksom udraabes: „Op, op til Bedringsgraad, Og efter Jesum jag, Men snart, det er mit Raad, Nu hedder det idag.“ Jeg gik altsaa til Skrifte med et vantro Hjerte; da Guds Tjener tilføjede mig mine Synders Forladelse, da lod det i min Samvittighed: Ikke en eneste af dine Synder ere dig forladte. Jeg gik fra Skriftestolen med en større Byrde end før og havde idel Angest og Uro. Under Prædiken fandt jeg nogen Lindring, men da Sangen begyndte: „Spis min Sjæl, o Jesu sød, Med dit Kød og sande Brød“, da blev jeg greben af en saadan Skræk, at hvo som læser dette, bedre kan tænke sig, hvor elendig min Tilstand var, medens jeg nød den hellige Nadvare, end jeg kan udfige og beskrive det; thi

jeg vidste jo, at jeg ikke kom som en svag Troende for at faa min Tro bestrykt, men som en Bantro, der kunde gjøre sin Syndestylde endnu større og saaledes æde og drikke sig til Dom. Hele denne Dag var for mig en forfærdelig Dag, men fik dog omsider Ende. Efter som Tiden gik, blev min Angest noget mindre, jeg kom lidt mere i en Lunkenheds Tilstand, men aldrig havde jeg Fred, og der paakom mig ofte heftig Forstrækkelse, naar jeg tænkte paa Døden og Dommen og Helvede, eller, som før omtalt, i Uvejre eller lignende Lejligheder; jeg vandrede jo min Vej uden Gud, skjøndt jeg dog altid havde det inderlige Ønske, at jeg kunde faa Fred med Gud. Endnu et Par Gange gik jeg til Alters med mine Forældre, men i samme Tilstand. Da gav Gud mig henved et Aar efter min Konfirmation Naade til at tale med min Moder derom. Hun svarede mig, at jeg havde jo gjort saa meget, der var værre end dette, og at hun ikke troede, at jeg behøvede at bekjende det for Andre end for Gud, men vel skulde jeg anse det for Synd, det fratog hun mig ikke. Jeg var jo noget bange ved dette Svar, thi vel vidste jeg, at jeg havde gjort meget, som i sig selv var værre, men jeg syntes, at dette var en Synd imod Mennesker, og hvad jeg gjorde imod Mennesker, det skal jeg jo ogsaa bekjende for Mennesker; dog syntes jeg, at Byrden ved denne Samtale ligesom veg fra mig, thi jeg vidste jo, at min Hensigt, da jeg tog det Blæk i Skolen, egentlig ikke var at stjæle. Jeg havde da No nogen Tid før dette, og Guds Aand begyndte da at paaminde mig om, hvor nødvendigt det er for et Menneske, ikke alene at blive opvakt, men tillige at faa den sande Tro paa alle sine Synders Forladelse.

Seg havde før havt et meget uklart Begreb om Troen; nu kom Ordets Prædiken i Kirken mig til Hjælp, hvor det saa tidt blev sagt, at det ikke var nok at saa sin Synd at je, men at det ogsaa gjaldt om at saa den forladt. Jeg kan saa godt huske en Dag, da jeg og min Søster var til Alters; vi havde Evangeliet om den Bærkbrudne, og da Præsten forklarede Jesu Ord: „Søn, vær frimodig, dine Synder ere dig forladte, da talede han atter om Troen, saa at jeg syntes, jeg blev saa frimodig og glad deraf, at jeg var ved at turde sige: Jeg tror. Da jeg nu gik op til Alteret og vilde til min Tros Bestyrkelse nyde Jesu Legeme og Blod, blev jeg, imens jeg endnu gik paa Kirkegulvet, overfaldet af en heftig Forstræffelse, det gamle kom op for mig ligejom før og tyngede paa mit Hjerte som en Sten, saa det var, som det skulde bryde. Hvad skulde jeg nu gjøre? Jeg var jo atter paa Bejen til at nyde min Frelser's Legeme og Blod til Dom ligejom før, o, jeg var elendig tilredt. Jeg vilde værges mig mod Ansægtelsen ved Tanken om, at jeg før var bleven saa glad, og at det ikke kunde være Andet end Guds Aand, der vidnede med min Aand, at jeg var et Guds Barn. Men det forsløg ikke, det lød i mit Indre: Du har stjålet og ikke bekjendt det for ham, som du har taget det fra, derfor hvile dine Synder paa dig, og du er skyldig til Helvedes Ild. Saaledes gik 14 Dage, da kunde jeg ikke længere holde det ud, men maatte have talt med min Moder derom. Jeg fik dog kun det samme Svar som forrige Gang, men vilde jeg ikke nøjes dermed, kunde jeg jo gaa ned og tale med min Skolelærer derom. Jeg havde ikke let ved det paa Grund af min Udsættelse, men besluttede

endelig at gjøre det, og en Aften, da Bornene forlod Skolen, kom jeg ogsaa til at tale med ham. Han tog ganske venlig imod mig, talede mig tilrette og trøstede mig. Jeg blev jo hjerteglad bagefter, thi nu havde jeg været ved den rette Mand, mod hvem jeg havde syndet — jeg mener blandt Menneſker, thi Gud er jo den, for hvem vi allerførſt ſkal bekjende vore Synder. Nu behøvede jeg ikke at frygte for, at denne Byrde atter ſkulde falde tungt paa mit Hjerte, da jeg havde bekjendt det. Her vilde jeg gjerne ſige et Ord til alle dem, ſom ſynes, at deres Synder kun ere ſmaa Synder; hvad der ſynes ringe i Begyndelſen, kan blive ſtort, naar Lyſten plejes, ſom vi kunne ſe det paa Judas, der havde Tilbøjelighed til at være gjerrig, og kom tilſidſt ſaa vidt i Syndens Garn, at han af Kjærlighed til Penge ſolgte ſin Herre og Meſter og tillige ſin Sjæl og Salighed. Og hvilken ulidelig Byrde kunne ikke de ſaakaldte ſmaa Synder blive, om ikke før, ſaa paa Dødslejet, og naar Dødsøjeblikket er nær, hvor forſkrækkeligt vil det ikke da være at ſkulle kæmpe med Fortvivlelſen?

Jeg var da, Gud ſke Lov, bleven befriet for denne tunge Byrde og havde det meget bedre end før, men desværre blev jeg igjen mere ſøvnagtig og lunken og tog det ikke alvorlig nok i min Salighedsſag. Min troſaſte Sjælehyrde og Frelſer blev imidlertid ikke træt af at ſøge og kalde ad mig. Dette hans tabte Aar maatte han og have fundet, og han ſkaanede ingen Umage førend han fandt mig og bar mig hjem til ſin Hjord med Glæde, men han maatte bruge mange Midler før han ret-ſik mig til at adlyde hans Kald. De adſkillige Prøvelſer, han ſendte mig i mit Hjem, ſom mange Gange vare

haarde, de ringe Gaver, han havde betroet mig, saa jeg af de mest Ansætte blev holdt for en enfoldig Tosse, ligesom jeg var vant til fra Skolen at være ringeagtet, i alt dette ser jeg nu en særdeles faderlig Kjærlighed til mig, fordi han derved vilde have mig ydmyget, saa han igjen kunde ophøje mig. Jeg skulde kjende mig selv, hvor grundfordærvet og fuld af Synd jeg var, og jeg takker min kjære Gud, fordi han har lært mig at kjende mig selv som en fortabt og fordømt Synderinde, saa at jeg ret er kommen til at trænge til en Frelser; men, o Gud sige Lov! nu kan jeg ogsaa sige: Mig, som er den groveste af alle Syndere, er Barmhertighed vederfaren. Som han vil tænke paa enhver Synder, der er i Nød, saa tænkte han ogsaa paa mig, og sendte mig mangen Trost gennem Ordet, jeg hørte i Kirken; da var det ofte som om Gud tænkte alene paa mig, som om Ordene, der bleve talte, næsten allesammen vare lige til mig. Men det varede alligevel længe, inden Gud fik mig saaledes ned i Ydmyghedsdalen, at jeg blev helt modtagelig for Trøsten. Det er ikke saa let at komme til Bunds i sit eget Hjerte, vi har højlig fornøden at bede med David: „Ransag mig, Gud, og kjend mit Hjerte, prøv mig og kjend mine Tanker, og se, om der er en Bej i mig, som gjør Smerte, og led mig paa en evig Bej“. Der er vist en utallig Mængde Menneſker, der ikke ere komne videre end at de ere blevene let berørte, at Guds Aand har været dem nær og begyndt at overbevise dem om deres Synder, og maaske de ogsaa har havt en Følelse af Glæde; det har altsaa været et Besøg af Herren, hvormed de for tidlig har flaaet dem til No, ere komne i Sikkerhed og har tænkt, at nu vare de omvendte; de

har ikke betænkt den store Forskjel mellem et Besøg af Herren og ja naa han kommer og tager Bolig i vort Hjerte. Der er vist ogsaa en stor Mængde, som ere blevne omvendte, men som have forglemt den daglige og uafsladelige Bagt og Bøn og til hvem vor Frelser maa sige som til hin Menigheds Engel i Gjesus: „Jeg haver dette imod dig, at du haver forladt din første Kjærlighed“ (Aab. 2, 4). Derfor, kjære Guds Børn, lad os huske paa, at det er os, Djævelen vil tillivs; saajart som vi glemme at vaage over vore Hjerter, da passer han Tiden og Lejligheden, thi da kan han bedst saa Indpas. Han er altid aarvaagen til vor Fordærvelse, derfor bør vi altid være aarvaagne til vore egne Sjæles Frelse og bede Gud om Naade til at huske paa, hvad vi have at vaage over; thi hvorfor skulde den vaage, som ikke har noget at vaage over? Men vi, som har faaet denne dyrebare Skat og kostelige Perle, vor Herre Jesus selv, i vore Hjerter tilligemed al den himmelske Rigdom, som han fører med sig, vi har sandelig noget, som er værd at vaage over. Naar vi læse i den hellige Skrift, hvor mange alvorlige Formaninger finde vi da ikke til at bruge al vor Flid i denne vigtige Sag, vor Saligheds Forarbejdelse. Vi blive formanede til at vandre varligen, til at vandre den Stund, vi have Øjst, til at stræbe alvorligen at indgaa igjennem den snevre Port, til at gjøre Vold paa Guds Rige, til at kjøbe den belejlige Tid. Ja Guds Ord formaner os ikke alene til at stride, men til at stride lovlig, ikke alene til at løbe paa Banen, men til at løbe saaledes, at vi kunne erholde Alenodiet, ikke alene til at følge Guds Mand og lade ham regjere over os, men ogsaa til at være bræn-

denne i Aanden, ej alene til at bede, men ogsaa til at paakalde. Den lunkne og hykkelske Krijsendom kan Jesus slet ikke fordrage, ja den er ham saa vederstyggelig, at han siger, at han vil udspy et saadant Menneske af sin Mund. „Mærker da dette, I Søskende kjære: Himlen maa stormes og tages med BOLD, Strider og lider til Frelserens Ære, Varme i Aanden, ej lunkne og kold, Vi vil med Loth ud fra Sodoma drage, Gle til Soar, imens det er Tid, Ingen staa stille og se sig tilbage, Tiden er kort, den maa bruges med Flid“. Det, der allerbedst kan opvække mit Hjerte til at bruge al min Flid, det er, naar jeg i Aanden vandrer til Gethsemane og Golgatha og betragter min allerkjæreste Frelser's bitre Lidelse, som han har udstaaet for mine og for den ganske Verdens Synder. Naar jeg ret beskuer ham i denne hans blodige Skikkelse, hvorledes han i Gethsemane Have kæmpede med Døden, saa at han sagde: „Min Sjæl er ganske bedrovet indtil Døden“, og hans Sved faldt som Blødsdraaber paa Jorden, naar jeg betragter, hvorledes han for min Skyld blev forhaanet og bespottet, hudstrøgen og tornekrønet, hvorledes han blev bespyttet og slagen lige ind i sit hellige Ansigt og tog imod det alt sammen ganske taalmodig, ja hvorledes han endelig hengav sit Liv til den bitre Korsets Død, og sparede ikke sit Blod indtil den sidste Draabe, alt sammen af hjertelig Kjærlighed til mig, saa maa det vel smelte mit Hjerte, saa det ligesom brænder af Kjærlighed til min kjære Frelser, som kjøbte mig saa dyre. O, det var mine Synder, som korsfæstede ham, det var mig, som bespottede og forhaanede ham, det var for min Skyld, han svedte den blodige Sved og stred mod den bitre Død,

det var for min Skyld, han var forladt af Gud og sølte al Helvedes Angest. Al, hvorfor ville vi da spare nogen Umage angaaende vor Salighed, da vor Frelser ingen Umage har sparet for vor Skyld? Hvorfor er Synden os saa fød, og hvorfor elske vi det, som vor Frelser har lidt saa haardt for? Er det ikke, fordi Kjærligheden til vor dyrebare Frelser begynder at kølnes i vore Hjerter, og vi glemme hans smertefulde Lidelse og Død? O, jeg maa ofte med bitre Taarer beklage mit kolde og utaknemmelige Hjertes Lyst til Synden og den gamle Adams stærke Magt i mig, saa det ofte synes, som om det gamle Menneske skulde sejre i Stedet for det nye. Jeg kan behøve daglig at sige til mig selv: „Mit Hjerte, tag Guds Pines Sag Til grundig Eftertanke, Lad dit Sind hans Korsets Dag Daglig gjennemvandre“, og: „Den Del, der var Guds Søn saa svar, Maa dig saa godt ej gjøre“. Det var Kjærlighed til vor kjære Herre Jesus, der skulde drive Værket, saa gaar det saa let, derfor er det ogsaa, at Jesus kalder den Byrde, han paa-lægger sine Venner, en let Byrde; thi det er saa let for det nye Menneske at følge Jesus efter, men saasnart Kjærligheden til Jesus begynder at blive kold i vort Hjerte og den gamle Adam kommer mere til Live, da bliver det saa svært at fornægte os selv og tage Jesu Kors op og følge ham efter, men lader os med Glæde følge ham efter, hvordan han end vil føre os, baade igjennem Fattigdom, Trængsel og Foragt, thi er det os ikke den største Ære at blive vor Brudgom lig? Disciplen er jo ikke over Mesteren, og vor Mester, „han vilde fattig være, Han fly'de Verdens Ære, Han græd, naar andre lo“. De hellige Martyrer, som bejeglede deres

Tro med deres Blod, de agtede det for den største Ære at blive vor Jesus lig, og de ansaa det for en stor Naade, at de maatte agtes værdige til at lide for hans Navns Skyld. Jeg tænker saa tidt: dersom der nu paa- kom Forsølgelse for Jesu Navns Befjendelses Skyld, hvor mange mon der saa elskede deres Frelser saa højt, at de med Glæde vilde sætte Livet til for hans Skyld? Mon da ikke mange, som har baaret Navn af Troende, vil bortspredes som Avner for Vinden, saa det kun bliver en lille Flok, der lig Hveden ikke bortspredes for Forsølgelsens Storm; thi hvad der ikke er byggt paa Klippen Kristus, det falder fra i Fristelsens Stund og kan ikke blive bestandig. Her kan jeg ikke vel undlade at fortælle, hvad for Tanker jeg havde en Dag i Begyndelsen af Sommeren, medens Æblerne vare ganske smaa. Jeg var da ude i Haven og saae der et lidet Æble, som var faldet ned; da kom jeg til at tænke saa meget paa, at det her ud i Kristenheden ligesom i en Have med Frugttræer. Der er Træer, som slet ikke blomstre eller bære nogen Frugt, men det sker ogsaa saa tidt, at et Træ er ganske fuldt af Blomster, og dog bliver der ganske liden Frugt derpaa, som bliver moden og bliver bestandig i alle Storme. Mange Blomster, ja vel de fleste, falde af førend der bliver nogen Frugt; mange Frugter falde af, medens de ere ganske smaa, atter mange, naar de ere lidt større, og saadan blive de ved efterhaanden at falde af, indtil tilsidst, naar Frugten er moden og skal plukkes af, da er der helt saa, som ere blevne fiddende og have kunnet trodse al Slags Vejr. Saaledes er det ogsaa med den kristne Kirke. Guds Ord forkyndes rent og ret paa mange Steder i vort kristne

Land, det bærer ogsaa skjønne Blomster og, som det synes, ogsaa megen Frugt; mange begynde godt, men vi maa huske paa, at begyndt er ikke endt, og at det hjælper ikke Nogen, at han er begyndt i Aanden, naar han saa fuldbender i Kjødets. Mange vil gjerne følge Jesus efter i Medgangs Tider, naar han ligesom vilde kjæle for dem, men saasnart han sætter dem lidt paa Prøve, saa bliver det dem for haardt, saa kan de ikke holde ud at følge ham længere. Nogle følge ham lidt længere, men blive ogsaa altfor snart trætte, atter andre lidt længere igjen, men blive alligevel ikke bestandige indtil Enden. Jeg kunde ikke lade være at gjøre mig disse Tanker og jeg kan ikke tro andet end at det var Guds Aand, som derved vilde paaminde mig om, at jeg skulde tage mig iagt for at efterfølge den store Flok, da jeg veed, at de sande Troende kun er en lille Flok, efter Jesu Ord: „Naar Menneskens Søn kommer, mon han skal finde Troen paa Jorden?“ Naar man kjender Herrens Ord i Matth. 24, 14: „Dette Riges Evangelium skal prædikes i den ganste Verden til et Vidnesbyrd for alle Folk, og da skal Enden komme“, da synes det næsten utroligt, at uagtet alle Mennesker, naar Herren kommer, skal have hørt hans Ord og kjende hans Villie, der dog skal findes saa saa Troende, men det er alligevel en sørgelig Sandhed, at de Troendes Tal er saa lidet. Det stemmer godt overens med en Forklaring, jeg har hørt over Aabenbaringens Kap. 12 og 17. I det 12. Kap. ser Johannes en Kvinde, som er beklædt med Solen, som har Maanen under sine Fødder og paa Hovedet en Krone af 12 Stjerner. Denne Kvinde er den kristne Kirke, som her er smykket som en Jesu Brud, men som

igjen fremstilles os i det 17. Kap. som en Skjøge. I det 4de Vers kan vi læse disse Ord: Kvinden var klædt i Purpur og Skarlagen og udsiret med Guld og med Edelstene og Perler; hun havde et Guldbæger i sin Haand, fuldt af Bederslyggeligheder og hendes Horeris Urenhed. Det er den skønne Brud, den kristne Kirke, der her er prydet med Horesmykke. Er det ikke til at begræde, hvem der noksom kunde begræde det, at Jesus har en saadan Kirke her paa Jorden, som han dog har kjøbt saa dyre, og som han har trolovet sig med, men som ikke er bleven ham tro? Er det ikke med de fleste, som bære Navn af Kristne, ligesom med den Frugt, der nok saa smukt kan blive siddende paa Træet, medens det er stille og dejligt Vejr, men saasnart der kommer en Storm, saa falder den ned i Hobetal. Jeg kan ikke andet end sige min kjære Gud og Fader Tak, fordi han har prøvet mig med adskillige Storme og tugtet mig saa haardt, jeg veed jo af hans Ord, at det er faderlig Kjærlighed, at den, Herren elsker, den revser han, at han revser os til Nytte paa det vi skulle blive delagtige i hans Hellighed, og jeg veed, at dersom jeg havde været uden Tugt, i hvilken alle hans Børn ere blevene delagtige, da havde jeg været et uægte Barn. Jeg har ofte haft Længsel efter at dø, dog vel mest for at forskaanes for Lidelse og Trængsel og for Kamp mod Synden, som jo ikke er nok til den rette Himmellængsel, men den Røst har bestandig lydt til mig: „det meste er tilbage for dig endnu“. Saa ofte, naar jeg bad om snart at maatte dø, har Jesus svaret mig med det 7de Vers af den Salme i Brorsons Evanesang: „Kunde du dog ikke vaage“, disse Ord: „Med mig som i Brudestare Vil du

gjerne vandre frem, Men at følge med i Fare, Dertil est du slet bekvem. Med mig i min Faders Rige Du jo ogsaa sidde vil; Men derop ved Kors at stige Maa du bedre vænnes til, Disse Ord ere ogsaa gaaede i Opfyldelse paa mig, især i den allersidste Tid, der for mig har medført en Adskillelse ikke alene fra „de Opvakte“, men ogsaa fra mit Hjem. Herom vil jeg nu fortælle.

I flere Aar har jeg tænkt meget paa Missionen, da Præsten saa ofte talte om denne vigtige Sag, men var dog bange for, at det var en falsk Nyhed. Efterhaanden blev jeg mere og mere overbevist om Missionens Nødvendighed, men endnu kjendte jeg ikke Forskjel paa den ydre og indre Mission, og jeg tænkte i lang Tid kun paa Hedningemissionen. Det blev mig mere og mere klart, at det ikke kunde være Guds Børn en ligegyldig Sag, skjøndt jeg ofte var bange for, at Guds Ord ikke blev forkyndt rent og ret for Hedningerne; thi derom hørte jeg megen Tale blandt de Opvakte, at det ikke var den rette Lærdom, som Missionærerne forkyndte, skjøndt disse Folk, som havde saa meget at indvende derimod, egentlig slet intet kjendte dertil. Havde denne Frygt ikke været hos mig, da havde jeg jo ikke været i Tvivl om, hvorvidt Sagen var god eller ej, dog tænkte jeg: de saa jo dog Evangeliet at høre om det Guds Lam, som bar al Verdens Synd, og det bliver jo forkyndt dem, at han er den eneste Vej til Salighed, derfor kan det jo ikke være urigtigt. Min Moder, med hvem jeg talte om Sagen, var mig heller ikke imod med Henjyn til Hedningerne saaledes som da vi kom til at tale om den indre Mission. Ogsaa med min Søster talte jeg om denne Sag, og vi bleve enige i, at da Hedningerne vare lige saa

dyrefkjøbte som vi, saa kunde det ikke være et Guds Barn ligeegyldigt, hvordan det gif dem, og om vi end ikke kunde gjøre andet for dem, saa kunde vi dog bede for dem og ogsaa give en liden Skjærv til dem, hvilket vi ogsaa blev enige om at gjøre.

Foruden denne hos mig opvaagnede Kjærlighed til Missionen var der ogsaa et andet Punkt, som kom til at at stille mig fra de saakaldte Opvakte, nemlig min Trang til at omgaaes andre troende Mennesker. Jeg havde paa tredie Søndag efter Trinitatis hørt en Prædiken om det fortabte Faar, i hvilken Prædiken Præsten havde sagt, at der var tre forskjellige Tilstande, hvori et Menneske kan befinde sig, og den havde gjort saa megen Indtryk paa mig, saa jeg ikke kunde lade være at tænke paa, hvor nødvendigt det var at komme til at tro sine Synders Forladelse og ikke forblive i det Uvisse angaaende sin Salighed. Den første Tilstand, at vandre i syndig Tryghed og sove Syndens Søvn, vidste jeg, at jeg ikke længer var i, thi min Samvittighed var bleven opvakt. Dette var den anden Tilstand, han talte om; han talte om den hellige Uro, der bliver i et Menneskes Hjerte, saasnart den gode Hyrde Jesus kommer sit tabte Faar saa nær, at det kan høre hans Røst og denne Uro var for længe siden begyndt at vaagne i mit Hjerte. Endelig talte han om, at det ikke var nok at blive staaende ved Opvækkelsen, men at det gjaldt om at komme til at hvile i den gode Hyrdes Favn, og det var noget, som var til mig; thi dengang var jeg endnu ikke kommen til at hvile i Jesu Favn, men længtes derefter. Med min Søster, som heller ikke var kommen videre, talte jeg derom, og vi indsaa begge, at det var højest nødvendigt til Salighed, ligesom

vi ogsaa faae, at det stemte med vor Børnelærdom, som siger, at uden Tro er det umuligt at behage Gud. Med min Moder talte jeg ogsaa ofte derom, og endstjøndt hun tilstod, at Troen er nødvendig til Salighed, saa vedblev hun dog og vedbliver endnu at være i det Uvisse. Og hvad der bidrager meget til denne Uvisshed, er det, at hun styer ganske alt Selskab med andre troende Menne-
sker end disse frygtagtige Opvakte, som snarere kan hjælpe til at sætte hende i større Tvivl end hjælpe hende ud deraf. Men den største Marjag til et Menneskes Uvisshed i sin Salighed er uden Tvivl denne, at det Menneske endnu ikke har været dybt nok nede i Syndserkjendelse; dette siger jeg af egen Erfaring, thi da jeg ret blev ydmyget, drev Nøden mig til at raabe, og jeg sagde til Gud, at nu var det Tid at finde Trøst og blive hjulpen; jeg foreholdt ham hans Løfter og Forjættelser og bad ham ikke længere at skjule sig for mig: „Sag slipper dig ikke førend du velsigner mig.“ Og som jeg blev bøn hørt, saaledes er jeg vis paa, at enhver, som ret kommer til at raabe af Dybsens Nød, skal nok blive hjulpen, saasandt Jesu Ord ere Sandhed, naar han siger, at han vil give dem Hvile, som arbejde og ere besværede, naar de komme til ham. Saalænge vi ikke ere ret syge, trænge vi ikke til Lægen, og det frygter jeg saa meget for, at mine Forældre endnu ikke ere blevne saa syge, saa aandelig lidende, at de ikke kunne undvære Lægen, den Frelser, som kan helbrede dem af deres Sygdom. Det er ogsaa meget gavnligt for Guds Børn at opmuntre sig med hverandre indbyrdes, jeg kan da fornemme, at jeg trænger meget til denne fælles Opbyggelse. Jeg sagde saa tidt til min Moder, at det var godt for hende, at hun gif hen og talede

med En og Anden, som jeg syntes, hun kunde have Gavn af at tale med, men hun vilde ikke og valgte hellere at være ene med sig selv og nedsynke i sin Tungstindighed, og det var til saa stor Skade for mig. Jeg mindede hende om, hvad der stod i en af de gamle Sange, hun holdt saa meget af: „Opmuntre dig med andre, som føre Mandens Liv,“ men hun fulgte dog ikke denne Anvisning til at komme sammen med rettskafne Guds Børn og tale om Guds Ord. Der var saaledes intet rigtigt kristeligt Samfund derhjemme hos mine Forældre, eller hos dem, vi havde Omgang med, og til andre maatte vi jo ikke komme. Jeg var ogsaa selv bange for at komme til Missionsvennerne, og dog savnede jeg Samtale om Guds Ord. Min Søster, som jeg før har omtalt, var næsten den eneste, jeg havde at tale med om det, som jeg gjerne vilde tale om. Efter alt hvad jeg kjendte af Guds Ord og ved Samtaler med min Søster blev det efterhaanden mere og mere klart for os, at Guds Kirke ikke kunde være indskrænket til „de Opvakte“ i Øster-Snede, og at Gud ogsaa kunde have en lille Gjerning for de Troende at udrette overfor andre. Efterhaanden som vi fik lidt mere at vide om den indre Mission, bleve vi ogsaa mere overbeviste om dens Fornødenhed, og vi kom til at se, at vi bare os forfært ad ved saadan at frastille os fra andre Mennesker, og at det var Synd saadan paa jærtsæist Vis at holde sig selv for bedre end andre; thi hvad vare vi usle Stakler dog bedre end de allerværste, og hvad havde vi at hovmode os af. Jeg talte ofte med min Moder om, hvor forfært denne Frastillelse var, og at det ikke var Guds Børn, der selv skulde sætte Skjeldet, men det skulde fremkomme, naar Guds Børn bekjendte

deres Frelser for Verden, og Verden saa bespottede og forfulgte dem og agtede dem ikke værd at have Omgang med; thi naar Guds Børn ret bekjende deres Frelser med Ord og Levnet, og ikke ville vandre med Verdens Børn paa den brede Vej, men stille sig fra dem i Synden, da behøvede de ikke at frygte for, at der ikke skal blive Skjel nok, da skal de nok blive Verdens Udstud og, som Paulus siger, alles Skovist, og de behøve ikke at lede efter Kors og Forfølgelse, det kommer af sig selv; og jeg er vis paa, at dersom de Hellige bekjendte deres Frelser som de burde, da blev der langt større Forfølgelse fra Verdens Side end der nu er, men efterdi vort Levnet er Verdens Børns Levnet altfor lig, derfor er der mindre Forfølgelse. Men naar jeg saaledes talte med min Moder om denne Sag, og udtalte, at vi ogsaa burde have med Missionen at gjøre og ikke lade den være os en ligegyldig Sag, da kunde vi ikke blive enige, og endnu mindre kunde jeg blive enig med min Fader. De havde saa meget at udsætte paa Missionen, og deri bleve de ogsaa styrkede af de andre Opvakte. Jeg sagde dem da, at jeg kunde ikke længer have Fred i at gaa efter andre Mennesker, men maatte følge min Samvittighed, der sagde mig, at det ikke var rigtigt saadan at lade mig indskrænke til kun at tale med visse Personer, som man kunde kjende paa Klædedragten; havde de ikke Fred i at gjøre anderledes, saa maatte de dog ikke raade over min Samvittighed og tvinge mig til at gjøre imod min Samvittigheds Overbevisning. Min Fader beraabte sig paa det fjerde Buds Befaling, at et Barn bør adlyde sine Forældre, hvortil jeg svarede med det Ord, at man bør adlyde Gud mere end Menneskene, men min stakkels Fader kunde jo

ikke se, hvad der rørte sig i mit Hjerte, og hvor bange jeg var for at adlyde ham, fordi det var Gud imod, ja han gik saa vidt, at han sagde til mig: „Derjom du ikke tilstaar, at du er bleven forført, og derjom du har nogen Omgang eller Samtale med de Missionsvenner, saa skal du ikke blive længere i vort Hus.“ Og herved blev jeg saare forstræffet, ikke fordi jeg skulde forlade min Faders Hus, hvilket jeg endda syntes, jeg let kunde gjøre, naar jeg blot vidste, at Gud var med mig, men jeg var jo alligevel bange for, at min Fader skulde have Ret i, at jeg var bleven forført, thi Frygten for alt, hvad der ikke stemmede med de Opvattes Meninger, var jo fra Barndommen indgroet i mig, og jeg maatte jo indrømme, at det var Sandhed, naar de sagde, at der skulde være ret Skjel mellem Guds Børn og Verdens Børn, skjøndt de deraf gjorde en forkert Anvendelse i dette Tilfælde. Den Rød, jeg saaledes kom i, idet jeg frygtede for, at jeg bar mig urigtig ad, hjalp mig til ikke at tænke paa, at de vare for haarde imod mig. Jeg skriver altsaa ikke dette, fordi jeg har Lyst til at sige noget Ondt om mine Forældre, jeg kan tværtimod sige med Sandhed, at jeg har en hjertelig Kjærlighed til dem og kan ikke aflade at bede for dem, at de dog maatte i Sandhed blive omvendte og troende Mennesker, saa at vi engang maatte samles med hverandre i Himlen, og, om det var muligt, ogsaa i dette Liv; men jeg skriver dette for at vise, hvor underlige Midler Gud kan bruge for at saa et Menneske ydmyget og saa det lært at foragte Verden og længes efter Himlen; her brugte han nu mine egne Forældre. For omtrent to Aar siden var jeg første Gang til et Missionsmøde; at dette blev bekjendt og løb Sagnet rundt som

en Løbeild og bragte mig i alles Munde, hidrog til, at min Fader blev saa stræng imod mig. Men det er nu ikke mine Forældre, jeg her ser paa, thi de vare kun Redskaber, men det var Gud, som nu vilde have mig i Skole, og det i en Skole, hvor jeg skulde lære noget. I denne Skole, som jeg sandelig kan kalde en Korsets Skole, underviste han mig et halvt Aar, og her lærte jeg mere end jeg saadan kan beskrive, men som jeg ikke noksom kan takke min allertjæreste Gud for, thi nu kan jeg se, hvor til det altsammen har tjent mig, og jeg har saa store Beviser paa hans Magt og Naade til at hjælpe os igjennem der hvor det ser allermest umuligt ud, og kunde han holde saa svagt og skrøbeligt et Menneske i Live som mig, og styrke mig saaledes, at jeg ikke bukkede under i denne Kamp eller fortvivlede i disse haarde Ansægtelser, saa kan han ogsaa hjælpe alle andre; jeg kan ikke noksom forundre mig over hans underfulde Beje og maa bekjende, „at Vej har han alle Steder, ham Midler fattes ej“. Jeg ser nu, at det var Guds Villie, at jeg ikke længere skulde være i dette Samfund, men den Gang var jeg jo bange for, at naar jeg var udeluft af Samfundet, saa var jeg ogsaa udeluft fra Guds Børn, fra mine Forældre og fra Gud selv. Min Fader sagde flere Gange til mig: „Nu kan du betænke dig lidt derpaa, men tilstaar du ikke, at du er bleven forført, saa skal du ikke blive flere Dage her i dit Hjem,“ og disse Ord satte mig i en forfærdelig Tilstand. Jeg turde ikke sige, at jeg ikke var forført, thi jeg var bange for, at jeg mulig var det, og jeg turde heller ikke sige, at jeg var forført; thi jeg kunde ikke sige det og mene det oprigtig, jeg vilde komme til at hykle og sige noget imod min Samvittighed, og det kunde

jeg ikke. Haardt prøvede Gud mig og skjulte sig for mig, og lod Satan plage mig, skjøndt han alligevel satte ham Grænser, men det kunde jeg jo ikke se. Satan benyttede Lejligheden til at affkyde sine gloende Pile mod mit Hjerte og vilde have mig til at tro disse løgnagtige Ord: „Du kan da tydelig se, at Gud ganske har forladt dig og givet dig i min Vold, da han saa ganske tillukker sine Øren for dine Bønner; tror du, at det er muligt, at Jesus kan bo i dit Hjerte, naar du slet ikke kan fornemme hans Trøst, du maa have syndet mod den Hellig Ånd, ellers hjalp han dig til at bede, men du kan jo tydelig mærke, at din Bøn er tomme Ord, og du faar jo slet intet Gjen svar.“ For at hjælpe mig til at se, at saadan Røst kom fra Djævelen og for at styrke mig til at holde ud, lod Gud mig enkelte Djæbliske føle sin Nærværelse, men hvad der iær i den største Kamp blev til Balsom for min Sjæl, var Præstens Forklaring fra Langfredag over det fjerde Korsord: „Min Gud! min Gud! hvorfor haver du forladt mig?“ Han talte om det græsselige Helvedsmørke, som Guds Søn var udi, da han udtalte disse forfærdelige Ord; thi han var virkelig forladt af Gud saaledes som han følte sig, og ingen kunde forstaa noget af denne Jesu Sjæleangst uden Guds Børn, som havde prøvet noget af samme Slags. Men det var ikke saaledes med Guds Børn, som med Jesus, der her bar vore Synders Straf. Guds Børn vare ikke forladte af Gud, om han end skjulte sit Ansigt for dem en liden Tid, og vi kunde trøstlig sige til alle ansøgte Guds Børn, at Gud nok atter skulde lade sig finde af dem, og han sagde tillige, at det var et Tegn paa, at vi vare rette Guds Børn, naar Gud lod os prøve saa-

ledes, og vi vare bedrøvede over, at han skjulte sig for os. Denne Tale havde fæstet Nød i mit Hjerte, saa jeg ikke kunde glemme den, og den blev mig til stor Trøst. Og saa det Sprog: „Salige ere de, som ikke se og dog tro“ var mig til Trøst, og det var som om Guds Aand sagde til mig: „Vær kun trøstig, skjøndt du ikke kan se, hvortil alt dette skal tjene dig, kan du blot tro nu, skal du siden komme til at beskue.“ Naar jeg havde Øjeblikke, da det var helt mørkt for mig og jeg maatte sige til Gud: „O Gud! Du gjør mig jo aldeles blind, saa jeg slet ikke kjender Salighedsvejen“, da var det som om han svarede mig: „den, jeg vil gjøre seende, gjør jeg først blind, for at han ret skal lære at kjende sig selv og sin egen Uduelighed i aandelige Ting“; naar jeg undertiden maatte klage: „O min Gud! hvorfor prøver du mig saa haardt?“ da var det som om han svarede mig: „Mit Barn, det sker for at jeg derefter kan glæde dig desmere, du ser jo, at naar en tæt Storm- og Regnsky er draget forbi, da skinner Solen des klarere derefter, saaledes skal det ogsaa gaa dig. Men atter og atter kom de mørke og forfærdelige Skyer igjen, især naar min Fader sagde til mig: „Du skal tilstaa dette, at du er forført eller og strax rejse.“ Da gik jeg ud i Enrum og faldt paa mine Knæ og raabte til Gud af dybeste Nød: „Du ser jo, allerkjæreste Gud, og veed, hvilken Angst jeg er udi, at jeg ikke kjender din Villie; forlad mig ikke saa aldeles, men viis mig din Villie, saa vil jeg gjerne gjøre den, hvor svært det end er. Ak, havde det blot ligefrem været Forsøgelse for dit Navns Skyld, saa jeg kun havde Valget mellem at lide Martyrdøden eller fornægte dig, da havde jeg vidst, hvad jeg burde gjøre, men her kjender

jeg ikke din Villie; jeg er bange for at raadsføre mig med Missionsvennerne, bange for at lyde min Fader og bange for dig selv, o Gud, hør dog mit Raab og bevar mig fra Fortvivlelse." Jeg blev jo, Gud være lovet ogsaa bøn hørt, endstjøndt det varede længe og ofte skiftede mellem Lys og Mørke. Jeg havde Djebliffe, da jeg havde saa rig Trost af Guds Ord og Forjættelser, en saadan Forsikring af Guds Aand i mit Hjerte om, at jeg var et Guds Barn, at det ikke kunde have hindret mig det aller mindste, om alle Mennesker og Djævlø vilde have mod sagt det, en saadan Længsel efter Himlen, at jeg om Aftenen kunde vende mit Øje mod Himmelen og sige: „O min Jesus, gid jeg nu kunde se dig komme i Skyerne med Kraft og Herlighed for at hente din Brud hjem til dig, kom snart, thi jeg kan ikke finde Hvile her, jeg er en Pilegrim og Fremmed i denne Verden, mit rette Hjem er i det himmelske Jerusalem hos dig, kjære Herre, kom snart!" Saadanne liflige Djebliffe, da jeg tænkte, at nu kunde jeg dog vist ikke mere blive saa bedrovet som før, blev dog kun kortvarige, atter kom de mørke og forfærdelige Timer, da de Tanker vilde gjøre sig gjældende hos mig, at det vist ikke var muligt igjen at komme over dette Mørke, som engang varede halvtredie Døgn, saa jeg ikke kunde se et eneste Glimt af Guds Naades Lys. Af, hvem der dog i sine Ansægtelser ret kunde forestille sig Gud som en naadig Gud, naar han anstiller sig allervredst imod os, ret kunde huske dette, at „Han stiller sig som han var vred, Forstrækker vore Tanker, Han støder os i Starnet ned, Os truer, slaar og banker; Befinder han os deri tro, At vi det trofast mene Med ham ene, Saa saa vi Liv og Ro I Sjæl, i Marv og Bene. Denne

Salme af Brorson: „O Gud, Fornuften fatter ej“ holder jeg saa meget af, thi den passer paa mig, jeg har erfaret dens Sandhed, og til den knytter sig mange af mine Grindringer.

I den sidste Tid, jeg var hjemme, var jeg ikke saa bange for Missionen som tidligere, men det, der gjorde mig angst, var det Spørgsmaal, om jeg burde adlyde mine Forældre, naar de forbød mig at have med Missionen at gøre. Jeg vidste vel, at et Barn er sine Forældre meget skyldig, men jeg vidste jo ogsaa, at man bør adlyde Gud mere end Mennesker. Jeg vilde jo saa gjerne tage Hensyn til deres Samvittighed, naar de sagde, at det gjorde dem saa ondt, at jeg var bleven forført og kommen paa en vildfarende Vej, men jeg vidste ikke, om de sagde jaaledes efter deres egen Samvittighed eller efter andre Menneskers Raad og Tilskyndelse; hvis saa er, gid det da maa blive erkjendt og forladt før den Dag, da de skjulte og hemmelige Ting skulde drages for Lyset, og vi skulde aflægge Regnskab for alt, hvad der ikke er erkjendt og forladt. Paa den Tid, jeg bad Gud saa inderlig om at bevare mig for at blive forført, var det mig til stor Trøst, hvad jeg hørte i en Forklaring af Evangeliet om de falske Profeter, nemlig at den værste falske Profet var den, vi havde i vort eget Hjerte, men vare vi ikke selv falske, da skulde vi ikke blive forførte, thi hver den, som er af Sandhed og gjerne vil vejledes til Sandhed, skal ogsaa blive det; thi jeg vidste med mig selv, at der var intet, jeg hellere vilde end blive i Sandheden og ved den Børnelærdom, som de sagde, at jeg var gaaet ud fra. Naar mine Forældre saa ofte sagde til mig, om jeg ikke troede, at der var andre Guds Børn i deres Sam-

fund, som heller ikke turde have med Missionen at gjøre, men som blev i Enfoldighed og Stilhed, hvad de mente, at ogsaa jeg burde have gjort, og naar de udpegede visse Personer, saa maatte jeg svare dem, at jeg vel ikke tvivlede paa, at der ogsaa iblandt denne Flok var saadanne, som Herren vilde kjende for sine, og som dog kunde være bange for Missionen og troede, at den var falsk, paa Grund af, at vi vare blevene opdragne saa forfærdelig uvidende og indskrænket og kjendte ikke til meget, men dog turde jeg ikke rette mig efter denne eller hin og gjøre som de, om jeg end havde aldrig saa gode Tanker om dem, thi de vare kun Mennesker og kunde tage fejl, men Guds Ord og Jesu Fodspor maa vi følge, og her gjælder det, at enhver følger sin egen og ikke Andres Samvittighed; saa skulde de tillige tage dem i vare for at forvegle Enfoldighed med Vanfundighed og Uvidenhed; naar jeg nu var bleven overbevist om, at jeg ikke maatte gjøre som hidtil, saa maatte jeg jo ogsaa handle efter denne min Overbevisning. Naar jeg spurgte dem om det var deres Mening, at naar jeg blev udeluffet af dette Samfund, jeg da ogsaa var udeluffet af „de Helliges Samfund“, da dog Pontoppidan siger i sin Forklaring, at „Guds Kirke er almindelig og ikke bundet til noget vist Sted, men adspredt over den ganske Verden,“ da kunde de jo ikke forkaſte dette, men kunde kun sige, at jeg ikke behøvede at forlade dem, som jeg var opdragen iblandt, og „gaa ud fra dem“, som de kaldte det. Dette vilde jeg jo ogsaa nødig gjøre, og gjorde det ikke heller, men det var dem, der udstødte mig og ikke vilde have med mig at gjøre, fordi jeg talede med andre Troende. Jeg vilde ogsaa gjerne være bleven hjemme hos mine Forældre,

derjom det havde været Guds Willie. Jeg bad saa inderlig, at han vilde styre alt efter sin Willie, med den vilde jeg være fornøjet, selv om jeg hjemme skulde være pint til Døde, hvad der næsten kunde være Udsigt til; thi min Moder henfaldt i Tungjindighed, og jeg maatte altid høre, at det var min Skyld, og selv blev jeg meget svækket under alt dette. Jeg søgte min Trøst og Styrke i Bønnen, mangfoldige Bønner opstege i denne Tid fra mit Hjerte til Naadens Throne, og skjøndt jeg ofte ikke mærkede noget til Bønhoørelsen, saa veed jeg dog, at de bleve alle bønhoorte, fordi de vare bedede i Jesu Navn. Dog var det undertiden, som om Herren svarede mig med disse Sprog, som derfor ere blevne mig saa dyrebare: „Jeg kjender dig ved Navn, du er min,“ eller: „Førend du raaber, vil jeg svare, medens du endnu taler, da vil jeg høre,“ ligesom han ogsaa mindede mig om dette, hvad han siger som den gode Hyrde: „Jeg kjender Mine og jeg kjendes af Mine.“ Som min Brudgom Jesus derved saa tydelig har sagt til mig: „Jeg kjender dig,“ saa har jeg ogsaa kunnet sige med Glæde til ham igjen: „Jeg kjender ogsaa dig, min dyrebare Frelser og Brudgom.“ O det er saligt, nu er der kun eet tilbage for mig, at blive ham tro indtil Døden, og dertil vil han selv forhjælpe mig.

I de sidste Aar, jeg var hjemme, paamindede Guds Aand mig mere og mere om, hvor fornødent det var, at jeg hengav mig til hans Tjeneste, medens jeg var ung, og ikke længere tjene Satan og Verden ved at følge med til Ungdommens Daarlighed, thi Ungdommen er faad og lystig nok mellem „de Dyrakke“, og jeg behøvede slet ikke at gaa ud til Verden for at saa Selskab med saadanne,

som vandrede efter Kjødets Begjæringer, af den Slags var der nok imellem os selv, men jeg havde ikke rigtig Mod til at rive mig løs og til at sige de Unge Sandheden, men fulgte undertiden med til noget, som jeg havde Samvittighedsbebrejdelse af bagefter. Guds Aand blev ved at paaminde mig, at jeg skulde tage det alvorlig og ikke gjøre min himmelske Brudgom den Skam at søge min Glæde i Verden, da han havde Glæde nok at give mig, som var bedre end Verdens Glæde, som i Grunden er flet intet. Og har ikke, kjære unge Venner, Vor Herre Jesus med sin bitre Lidelse og Død for vor Skyld fortjent det af os, at vi skulde opofre ham hele vort Liv? Er vi ikke kjøbte for dyrt til at spille Tiden med længere at være Verdens Ven? Vi vide jo ikke, om vi nogensinde blive gamle, og i hvert Fald siger Guds Ord ikke: „Kjøber Tiden, I Gamle,“ men det siger det til os alle uden Undtagelse, baade Gamle og Unge, ja: „I Unge, som glædes i blomstrende Alder, Bekvemmer dog Eder til Visdommens Tugt, Er ikke det, som I Lyfsalighed kalder, Fornøjelig at leve, Gudfrygtigheds Frugt? Guds Naade at gjemme, Sin Tunge at tæmme, Af Hjertet al Ondskab og Falskhed at hade, Det giver de rette lyfsalige Dage.“ Ja naar et Menneske ret har overgivet sig til Gud, saa er det først, at han ret bliver glad, thi saa bliver enhver Byrde lettet for ham, og Korset selv bliver sødt for Guds Børn. Naar jeg da af Kjærlighed til Missionen blev nødt til at forlade mit Hjem, da var det ikke for at søge Glæde i Verden. Min Fader sagde saa ofte til mig, at det Trin var let taget ud, men det var ikke saa let at komme tilbage igjen, og det skulde altså se ud, som om jeg vandrede ud fra min Faders Hus

ligesom den fortabte Søn, og at jeg maatte vende tilbage til disse Folk, hvis jeg ellers vilde blive salig, men jeg svarede ham: „Alf, Fader, I kan aldeles ikke se, hvor svært det har været for mig. Endstjøndt jeg nu, Gud være lovet, er kommet ud af dette Trældomsaaag, der altfor meget lignede det gamle Pavedom med den forfærdelige Frygtlære, saa kan jeg dog, naar jeg tænker paa, hvor indgroet jeg selv var i deres Sæder^o og Skikke og frygtede for al Forandring og alt Nyt som noget farligt, ikke andet end forsvare de Oprigtige iblandt dem, thi jeg troer, at der er nogle saadanne, som ville havne i Himlen, men jeg er ogsaa vis paa, at de Oprigtiges Tal er faare lidet, og derfor vil jeg ogsaa ønske og bede til Gud, at Samfundet snart maatte styrte omkul, efterdi der i Grunden intet Samfund er, men mest Personsansæelse og Rangsforstjæl, og jeg vil ønske det for de Oprigtiges Skyld, som have meget mere Frygt end Glæde, thi den Tale, som de fleste føre, og som jeg har hørt saa tidt, saalydende: Jeg kan for min Part have behov at frygte, hvormed de mene en Trældomsfrygt, kommer af, at de ikke staa i Samfund og Forening med Gud eller have nogen barnlig Fortrolighed og Tillid til ham, men ere i en saadan Tilstand, hvori de have Grund til at frygte, efterdi de ikke have deres Synders Forladelse formedelst Troen paa Kristus, og naar der saa ere nogle enkelte oprigtige Sjæle iblandt dem, som ere bedrøvede for deres Synders Skyld, og kunde gjerne trænge til Trøst og Bestyrkelse, saa tør de alligevel ikke tale med andre end „de Opvakte“, og disse, som ikke selv have gennemgaaet en sand Omvendelse og øst Trøst af den rette Trøstefilde, kan ej heller vise de andre dertil, thi hvor-

ledes kan En tale om det, han ej har erfaret? O, der er Fare paa alle Sider. Det kan i Sandhed gøres behov, at der vaages over Lærdommens Renhed, og at vi Guds Børn ikke aflade at bede om, at hans Navn maatte helliges iblandt os formedelst hans Ords rene og kraftige Forkyndelse, og dernæst ved, at vi vandre som Ordet viser os og ikke vanhelliger det ved ugudeligt og hykelsk Levnet, thi da bliver det os til langt haardere Dom. Djævelen søger jo altid at faa Indpas, kan han ikke paa den ene Maade, saa forsøger han det paa en anden. Til mange kommer han med en let Forkyndelse, et Evangelium uden Lov, saaledes som de helst ville have det, og det er bedrøveligt, at der ere saa mange Præster, som gjøre sig Umage for at faa de skarpe Kanter af Guds Ord afflebne, som tie stille med det forfærdeligste, som staar i Guds Ord, idet de ere bange for, at det skal gjøre ondt, naar de tale for alvorlig om Synden og om Helvede. En saadan Forkyndelse frembringer Menneſker, der ere saa forunderlig lette, saa de vel maa lignedes med de golde År, som staa lige op, medens de, som ere fulde af Korn, ere højede. I Åabenbaringen 1, 16, ser Johannes Guds Søn med et tveægget Sværd udgaaende af hans Mund, og mon ikke dette betyder, at Guds Ord, der er som et tveægget Sværd, i sig selv er Liv og Aand, skal lyde saa kraftigt, at det trænger igjennem indtil Sjælen. Med en saadan let Forkyndelse veed Djævelen, at det ej nytter at komme til „de Opvakte“, thi dertil ere disse Folk altfor sørgmodige og holde altfor fast ved den rene lutherſke Lære til at dette ſkulde behage dem, de holde mest af det haarde og skarpe, men nu overdriver han det til den modſatte Side med den megen Tale om Frygt og

gjør den trange Vej endnu trangere end vor Frelser har gjort den, saa det ser næsten umuligt ud for dem at blive salige, saa omendstjøndt de have Guds Ord saa rent og klart, saa kan han dog ligesom tillukke deres Øjne, saa de ikke kan se, hvad der staar i Guds Ord, eller forstaa det ret, og omendstjøndt de have Luthers Skrifter og læse om, hvor nødvendig Troen er, saa indse de dog ikke ret dens Fornødenhed eller forstaa ikke ret, hvad der menes med Troen. Er det ikke forfærdeligt, at Djævelen saaledes kan forblinde et stakkels Menneſke, saa han vel kan høre Jesus tale om Helvede og Helvedes Pine og om hvor snever Porten og hvor trang Vejen er, men ikke kan høre den samme Jesus ſige, at hans Byrde er let og byder Guds Børn at være glade og uforfærdede og ikke frygte, og lover dem Hvile og Kraft til at vandre den trange Vej.

Det er min Bøn til Gud, at han vil afværge Misforſtaaelse af hvad jeg her har ſkrevet. Vil nogen, ſom ikke er af Sandheden, tage Forargelse deraf, saa ſaar han gjøre det. Jeg har begyndt dette Værk i Jesu Navn og hjertelig bønſaldet Gud, at han vilde være min Ledſager og raade for hvad der blev ſkrevet, at han vilde træde min egen Vre i Skarnet, men lægge ſin Beſignelse til at drage Sjæle til ham, om muligt hjælpe til en Sjæls Opvækkelse og Omvendelse. O maatte jeg arme Synderinde bevies ſaa ſtor Naade, at jeg maatte hjælpe det allermindſte til at bygge Guds aandelige Tempel, maatte jeg være et Redſkab til, at der kunde blive Glæde i Himlen over en Synders Omvendelse, o hvor vilde jeg da takke min Frelſer i al Evighed; thi da havde jeg ikke levet forgjæves paa denne Jord. O, I kjære

Guds Børn, lader os forene vore Bønner og paafalde vor barmhjertige Gud i Himmelen, at han vil forbarme sig over vor faldne Mennefteslægt, at han vil fende faadanne Ordets Forkyndere, fom kunne forkynde Ordet om Synd og Naade, Himmerig og Helvede faa kraftig, at mange maatte fkynde fig i Naadens Tid at faa Olie i deres Lamper, at der af aandelig døde og fovende Mennefter maatte blive en levende Menighed, fom Jefus kan kalde fin Brud, og fom med Glæde vente hans Tilfommelfe. Det er ret yndigt at høre en kraftig Forkyndelfe, fom er mægtig til baade at vække de fikle og i Synden døde Mennefter, at faa de Baagne til at vedblive at vaage og hjælpe de Bedrøvede og Anfægtede ved at viſe dem, hvor den rette Trøft er at finde. Hvor faadan Forkyndelfe lyder, der er Guds Hus og Himlens Port, hvad enten det faa er i en Kirke eller i en Skov eller private Huſe eller hvorſomhelſt; er Ordet faadant, at Guds Aand kan kjendes ved det, der ſkal det ogſaa udrette det, hvortil han ſender det, og er det end den mindſte Part, fom benytter det paa den rette Naade, faa ſkal det i det mindſte tjene dertil, at de ikke paa Dommens Dag ſkulle kunne undſkyldte fig med, at de kjendte ikke Guds Villie. Lad os, faa mange fom kunne bede, forene vore Bønner, at han vil være med fin Miſſion og velfigne den og lade den faa Fremgang, at Ordet ret maatte faa Fremgang baade her hjemme hos os og ude hos Hedningerne, at den Tid ſnart maatte komme, da vi ſkulle ſtaa for Lammets Trone der hjemme i det himmeſke Jeruſalem, tilligemed den ſtore utallige Skare af alle Hedninger og Stammer og Folk og Tungemaal, ifklædte lange, hvide Klæder og med Palmegrene i vore Hænder og med den gyldne Sejers-

og Kreskrone paa, og tilligemed alle hellige Engle og udvalgte Sjæle fulde af himmelsk Fryd og Glæde istemme et „Halleluja“ og et „Være være Gud i det Højeste“ efter det andet, og den ene Lovsang efter den anden for Jesu bitre Lidelse og Død. Saa overgiver jeg da dette lidet Skrift til Guds Barmhertighed og til min Frelseres Være. Ja, Lammet, som er slagtet, er værdigt at tage Magt og Rigdom og Visdom og Styrke og Pris og Være og Betsignelse.

Amen, i Jesu Navn, Amen!

Kæmp alvorlig, nu Guds Naade
Søger at forbedre dig,
At din Aand sig lader raade
Og fra Jorden letter sig.

Kæmp, thi Livets Port er snæver
Og den rette Vej er smal,
Lad os trykkes, vi oplever
Siden Himlens vide Sal.

Kæmp til sidste Taar af Blodet,
Træng i Jesu Rige ind,
Tab for Satan aldrig Modet
I Anfægtnings Hvirvelvind.

Kæmp i hellig Ivers Due,
Lad den første Kjærlighed
Gjøre dig af denne Due
Denne usle Verden fjed.

Kæmp med Bonnens Sejervaaben,
 Og lad Himlen Dag og Nat
 Ingen Stilstand for din Raaben,
 Før du faar din Jesum fat.

Har du da igjennemkæmpet
 Til din Perle og Klenod
 Tænk ej, nu er alting dæmpet.
 Men bliv ved at holde Fod.

Forarbejd med Frygt og Bæven
 Sjælens dyre Salighed,
 Verden bliver aldrig jevn,
 Hav et Dje paa hver Fjed.

Ingen Ting formaar at bryde
 Kronen af din Kæmpehaand,
 For Bestandighed maa bryde
 Alle helvedspundne Baand.

Hold dit Dje aldrig aaben
 Efter Verdens Lystefrog,
 Hold dig Nat og Dag i Vaaben,
 Thi din Fjende er saa flog.

Hold din Villie i Tømme,
 Giv ej Kjødets Raaderum,
 At ej Naadens Lys skal rømme
 For de onde Lysters Skum.

Slipper Kjødet ud af Skranke,
 Strax er Sjælen vild og stolt,
 Hjertet mister Troens Anker,
 Bryttet bliver ijekoldt.

Troskab, er den ellers ægte,
 Gjør med Synden aldrig Fred,
 Vil paa Adam aldrig slægte,
 Men ham tapper lægger ned.

Troskab, er den ellers ægte,
 Holder sig i Kristi Spor,
 Altid færdig til at jægte
 Mod Naturens Sjælemord.

Troskab, er den ellers ægte,
 Siger: Latter, du est gal,
 Thi naar Verden vil forsmægte,
 Lutter Hylen høres skal.

Troskab, er den ellers ægte,
 Elsker Indgetogenhed,
 Vil sig gjerne selv fornægte,
 For at naa sit Himmel med.

Agter dette, I, som jægte,
 Jægter hver Dag bedre frem
 Med en Troskab, som er ægte
 Til det glade Himmelhjem.

Holder Eders Lamper tændte
 Ved det mindste Skridt I gaar,
 Løber Næ at hente,
 Førend Dodens Klokke slaar.

Verden ligger paa sin Bærme,
 Skynd dig, skynd dig, Sjæl! herfra,
 Herrens Brede's Domme nærme
 Sig til dette Sodoma.

Skynd dig dog, saa kjær du haver
 Salighedens Værestand,
 Ud af disse Ulvegraver,
 Op af dette Polevand.

Skynd dig, alt hvad du kan løbe,
 Fly til Boars trygge Ro,
 Tiden er det, du maa købe,
 Riv dig løs af Verdens Kio.

Intet hænge ved dit Hjerte,
 Rør ej det forbudne Træ,
 At du ej din Haand skal sværte,
 Sid' ved Livsens Træ i Læ.

Tæl hvert Øjeblik af Tiden,
 Til du faar fra Himlen Bud,
 At du med Triumf ved Siden
 Af din Jesu skal staa Brud.

Løb din Brudgom ud imøde,
Siig: min Sol, jeg er bered,
Dig at skue i den søde
Englelskabs Evighed.

Læs mere om projektet på:

www.kb.dk/EOD

www.books2ebooks.eu

Om EOD-projektet

“eBooks on Demand” (EOD) – på dansk “eBøger on Demand” – er et europæisk samarbejdsprojektet, der blev indledt i 2006. Det omfatter 14 national- og universitetsbiblioteker fra hele Europa og finansieringen sker bl.a. via EU.

Projektet har gjort det muligt for brugere af Det Kongelige Bibliotek at bestille ældre bøger som eBøger på nettet via REX. På længere sigt vil brugere på denne måde få adgang til millioner af bøger på nettet fra europæiske biblioteker leveret i digital form som søgbare PDF-filer – såkaldte eBøger.